

СИСТЕМНИЙ ПІДХІД ДО ДЕРЖАВНОЇ ІНФОРМАЦІЙНОЇ ПОЛІТИКИ УКРАЇНИ

Сопілко І. М.

*Національний авіаційний університет,
м. Київ, Україна*

У статті досліджуються особливості застосування системного підходу до вивчення державної інформаційної політики. Доводиться необхідність формування розуміння концепту державної інформаційної політики з позицій філософської гносеології. Підкреслюється, що проблема неефективності державної інформаційної політики коріниться саме в методологічній площині: відсутні системні засади державної політики в цілому і засади державної інформаційної політики зокрема. Відповідно, відсутні науково обґрунтовані та розроблені відповідно до різних життєво важливих національних інтересів напрями адекватної державної інформаційної політики. Законодавство у даній сфері є фрагментарним, несистематизованим, не об'єднаним єдиним керівним задумом – побудови соборної процвітаючої незалежної інформаційно розвиненої України, в якій би ефективно функціонували інститути як інформаційного, так і громадянського суспільства, був високий рівень інформаційної взаємодії через організацію інформаційної функції держави.

Тому автор наголошує, що саме системний підхід має претендувати на потужний методологічний науковий напрям, в рамках якого знаходить своє пояснення формування, реалізації та корегування державної інформаційної політики.

Ключові слова: державна інформаційна політика, гносеологія, системний підхід, система, інформаційно-правовий феномен, інформаційний простір, інформаційна середовище, правове регулювання інформаційної політики, інформація.

Актуальність.

Визначення і розроблення методологічних основ будь-якої науки, сфери діяльності виступає важливою справою. Дана проблема також актуалізується і через те, що в умовах активізації алгоритмів дестабілізації державної інформаційної політики, зокрема проведення з боку Росії проти України масштабної інформаційної війни, в Україні бракує як практичного досвіду, так і глибинних наукових розробок, присвячених безпосередньо питанням застосування системного підходу, інших питань теоретичного характеру, які в цілому формують і задають горизонти пізнання складних і багатоальтернативних феноменів сучасної дійсності, яким, безперечно, виступає державна інформаційна політика.

Підкреслю, що проблема неефективності державної інформаційної політики (ДІП) коріниться саме в методологічній площині: відсутні системні засади державної політики в цілому і засади державної інформаційної політики зокрема. Відповідно, відсутні науково обґрунтовані та розроблені відповідно до різних життєво важливих національних інтересів напрями адекватної державної інформаційної політики. Законодавство у даній сфері є фрагментарним, несистематизованим, не об'єднаним єди-

ним керівним задумом – побудови соборної процвітаючої незалежної інформаційно розвиненої України, в якій би ефективно функціонували інститути як інформаційного, так і громадянського суспільства, був високий рівень інформаційної взаємодії через організацію інформаційної функції держави.

Брутальність та масштабність проведення Росією проти України спеціальних інформаційних операцій під час агресії в Криму на початку 2014 року засвідчили про помилковість, безперспективність та пряму небезпеку покладатися на чи-то американські, чи-то європейські або взагалі західні, чи-то північні чи-то будь-які інші *неукраїнські* теорії, які займаються вивченням даних проблем. Встановлення інформаційного контролю та інформаційної асиметрії виступають характерними сучасними трендами формування глобальної інформаційної асиметрії і визначають загальні обрії кібербезпекової політики, в якій немає місця слабким та інформаційно нерозвиненим державам. За цих умов застосування системного підходу до ДІП є життєво необхідним.

Опрацьованість теми дослідження в публікаціях інших авторів.

У даному контексті можу підтримати дослідників різних галузей правових наук, які звертають увагу на загальну *гносеологічну кризу*, яка відбувається у наукових школах вивчення інформаційної політики, хоча багато її принципів, підходів та методів тим чи іншим чином описані в рамках різних наук, натомість є роз'єднаними, незгуртованими і не можуть в цілому чинити дієвого системного впливу на інформаційну політику як цілісний екзистенціальний феномен.

Аналіз наукових досліджень за темою статті дозволив дійти висновку про повну відсутність напрацювань з інформаційної гносеології [1-10]. Головними вадами сучасної інформаційної політики в Україні є те, що не є сформованою методологія її дослідження. Така тенденція має сталий характер, адже нехтування питаннями розгляду гносеологічних проблем ДІП має в українській науці власну історію. Зокрема, однією з останніх докторських дисертацій є робота Степанова В. Ю., присвячена дослідженню теоретико-методологічних засад формування та реалізації державної інформаційної політики. Натомість, попри дуже гучно проголошену назву, а також *мету* – обґрунтування теоретико-методологічних засад щодо змісту, складових та принципів функціонування механізму формування та реалізації ДІП в Україні, на мій погляд, з позицій системної філософської методології саме теоретико-методологічний компонент досліджений дуже слабо, а питання застосування системного підходу взагалі не розглянуто.

Так само питання застосування системного підходу взагалі не розглянуто в докторських дисертаціях Новицького А. М. [11] та Цимбалюка В. С. [12].

Вклад основного матеріалу.

Натомість одним із небагатьох досліджень застосування системного підходу до правової сфери є дисертація Ганьби Б. П. «Системний підхід та його застосування в дослідженні України як демократичної, соціальної, правової держави», захищена аж у 2011 р. [13].

Згідно з положеннями даної роботи актуальним для мого дослідження є наступні висновки:

- висновок про доцільність, природність і закономірність застосування системного підходу щодо дослідження української держави на сучасному перехідному етапі розвитку і, насамперед, її основних конституційних ознак;

- положення про те, що системний підхід у дослідженні України як демократичної, соціальної, правової держави ґрунтується на розгляді основних ознак нашої держави як єдиного цілого, в якому кожна із зазначених сутностей має своє самостійне вираження та суспільне значення, проте в системі вони дають принципово значно складнішу та багатограннішу якість, характеризуючи її на вищому рівні;

- положення про те, що демократія як головна якісна риса відповідних держав відіграє основну роль щодо характеристики суті держави взагалі, а також визначає загальну позитивну оцінку всім іншим соціально-правовим явищам;

- висновок про те, що складність українського державотворення полягає в одночасній побудові демократичної, правової і соціальної держави, а це породжує низку суттєвих проблем і значно затягує цей процес [13, с. 7-9].

На думку Ганьби Б. П., основною заслугою системного підходу є те, що він дає змогу зберегти принцип цілісності у вивченні суттєвих державних ознак, охопити не тільки основні, але й усі супровідні явища і таким чином установити та проаналізувати всю систему якісних ознак української держави в їх неподільній єдності, встановити глибинні зв'язки між ними, зони впливу тощо. Адже кожна з наведених ознак держави має не тільки самостійне значення, а й органічно пов'язана з іншими її рисами, доповнює, розвиває, забезпечує глибше їх діалектичне розуміння. Тому системний підхід збагачує сприйняття кожної конкретної з названих Конституцією України ознак, поглиблює знання про них, доводить єдність світу не тільки взагалі, а й у стосунку до конкретних явищ. В цілому при здійсненні системного дослідження основних ознак української держави, як і будь-якої соціальної системи, доцільно дотримуватися схеми, запропонованої Каганом М. С., який пропонує аналізувати соціальну систему в трьох аспектах: предметному, функціональному та історичному [14, с. 7].

Особлива увага Ганьбою Б. П. звертається на категорії, що описують з позицій системного підходу державно-правові явища. Висвітлюючи роль категорій системного підходу у дослідженні державно-правових явищ, автор наголошує, що від правильного їх визначення залежить якість, повнота і загалом кінцевий результат системного дослідження будь-яких соціальних систем, у тому числі і основних ознак української держави.

У теорії управління і системних досліджень панівною є думка про різноманітність категорій, їх динамізм та пластичність. Вибір категорій системного підходу у більшості випадків залежить саме від конкретної ситуації, від мети дослідження та тих об'єктів, які є предметом наукового аналізу [14, с. 8].

Натомість я не можу погодитись із тезою даного дослідника про те, що визначення категоріального набору в цілому носить довільний характер і є безпосереднім правом дослідника, хоча це не означає, що він є повністю вільним у такому виборі [14, с. 7]. Таким чином, автор припускається помилки ґносеологічного рівня: слід чітко порізнювати поняття «наукове пізнання» і «наукове дослідження». Якщо перше становить собою суспільно-історичний процес і становить предмет ґносеології, то наукове дослідження розглядається виключно як суб'єктивний процес – діяльність із отримання нових наукових знань окремим індивідом – вченим, дослідником, групою дослідників, що є предметом методології науки.

Дана теза слугує додатковим аргументом на користь актуальності звернення моєї уваги до питань інформаційної гносеології та методології.

На цьому шляху мені більше пасує думка Сурміна Ю. П. [15], який пропонує класифікацію основних категорій системного підходу:

- 1) базисні категорії, на яких ґрунтується вся решта категорій;
- 2) категорії системи;
- 3) категорії складових системи;
- 4) категорії, що характеризують властивості;
- 5) категорії станів системи;
- 6) категорії оточення системи;
- 7) категорії процесів;
- 8) віддзеркалення системи;
- 9) категорії, що характеризують ефективність системи;
- 10) категорії системного аналізу.

Узагальнюючи даний підхід, а також думки інших дослідників [16-19], можна сформулювати вимоги до дослідження інформаційної політики з позицій системного підходу.

1. Базові, фундаментальні категорії, що описують державну інформаційну політику як феномен, за якого ДІП є цілим, цілісним, що володіє множиною елементів, об'єднаних корелятивними зв'язками, органічними сукупностями, організаційним феноменом.

2. Категорії, які дають розуміння ДІП як системи:

Державна інформаційна політика – це: система – органічна сукупність взаємопов'язаних елементів, які у своїй єдності утворюють нову якість, а сума складових елементів не перевищує потенціалу усієї системи; що складається з підсистем, які виступають елементами системи, який при докладному розгляді виявляється системою. Будь-яка система складається з декількох рівнів підсистем. Допоміжні категорії системного підходу: елемент, властивість, зв'язок, структура, гомеостаз, функція, функціонування, інтеграція, інтегральний ефект, адаптивність і ін.

3. Найбільш важливі категорії, що визначають будову державної інформаційної політики.

Державна інформаційна політика складається із елементів – далі нерозкладних одиниць при даному способі розчленування. Зв'язки між елементами ведуть до появи в цілісній системі нових властивостей (емерджентність), не властивих елементам окремо. Через цю підмножину елементів системи можуть розглядатися як підсистеми (компоненти), що залежить від цілей дослідження; дані елементи об'єднані між собою особливою формою зв'язку – взаємного обмеження на поведінку об'єктів, що створює обмеження на поведінку об'єктів і залежність між ними; даний зв'язок може бути як *прямим* – безпосередня дія об'єктів одного на іншій; так і *зворотнім* – дія результатів функціонування системи на характер цього функціонування. Відмінність або тотожність інформаційних дій в інформаційному середовищі, тотожних в іншому інформаційному середовищі визначається поняття відношення. ДІП володіє *структурою* – впорядкованістю відносин, що зв'язують елементи системи і забезпечують її рівновагу, спосіб організації системи, тип зв'язків; критерієм упорядкованості

виступає існування *системоутворюючого чинника* – ознака, яка об'єднує об'єкти до системи.

4. Категорії, що характеризують властивості державної інформаційної політики як системи.

Державна інформаційна політика як система характеризується *метою системи* – передбачення в свідомості суб'єкта інжиніринга системи державної влади або алгоритму державного управління (він не завжди співпадає із державними) того стану системи, на який спрямовується діяльність системи; зазвичай виражають у вигляді цільової функції із обов'язковим закріпленням в основоположних документах: Конституція – Засади внутрішньої та зовнішньої політики – Концепція інформаційної політики – Стратегія національної безпеки України – Доктрина інформаційної безпеки України – Закон України «Про інформацію». Зважаючи на багатофункціональність системи, її поліструктурність формується дерево цілей, із подальшим розробленням алгоритму визначення пріоритету у їх досягненні, формуванні ієрархії.

ДПП як система характеризується *емерджентністю* – незводимістю потенціалу системи до потенціалу елементів системи, тобто рівень інформаційної безпеки впливає на рівень реалізації інформаційної політики, натомість не повністю визначає її, так само як і слабкий рівень реалізації інформаційних прав і свобод людини не завжди свідчить про неефективність державної інформаційної політики в цілому. Для визначення умов ефективності функціонування системи послуговуються поняттям *гомеостазис* (грецьк. *homeo* – подібний + *stasis* – нерухомість) – тип динамічної рівноваги, притаманний для державної інформаційної політики, який полягає у підтриманні суттєво важливих для збереження системи параметрів у допустимих межах через механізм зворотного зв'язку. ДПП є складною, відкритою системою, що за певних умов може досягати рівня *ентропії* (від грецьк. *en* – у, *i trope* – поворот, перевтілення) – міра хаосу в системі, кількісна міра невизначеності деякої виділеної сукупності характеристик системи. Чим вищим є ступінь організованості ДПП, тим вищою є *негентропія* системи – ступінь організованості системи, пов'язана з інформацією, величина, зворотна ентропії, і нижча за ентропію.

5. Категорії, що характеризують стан ДПП як системи.

ДПП характеризується як *процес* – зміни безлічі *станів системи* – одночасно існуючих властивостей об'єкту або системи – інформаційних відносин з метою створення сприятливих умов для реалізації інформаційних прав і свобод людини.

ДПП як *система становить організацію* – впорядкованість системи відповідно до системоутворюючого чинника, міра упорядкованості системи залежить від стану нерегульованості, де визначальним є не лише руйнування, а й народження систем (*хаос*). Під час власної реалізації можлива трансформація різних станів системи, тобто їх зміна, одним із таких станів виступає стан невизначеності – *перехідний стан* – стан системи, що перебуває в процесі, на інтервалі невизначеності між двома станами: реальним і бажаним. Ефективність реалізації ДПП свідчить про *стабільний стан системи* – збереження системою, за умови впливу різноманітних чинників, суттєво важливих для ефективного функціонування та розвитку характеристик. Неефективна ДПП свідчить про кризовий стану системи, внаслідок якого вона не здатна досягти початкової мети свого функціонування.

6. Важливим виступають категорії оточення ДПП як системи.

ДПП реалізується в *інформаційному середовищі* – яке є тим, що відмежоване від системи, не належить їй, це сукупність об'єктів, зміна яких впливає на систему, а також тих об'єктів, чії властивості змінюються внаслідок поведінки системи. Дане середовище може бути навколишнім і внутрішнім.

7. Оскільки державна інформаційна політика становить собою процес, то ДПП як процес описується наступним чином.

ДПП – виступає *функцією* – основним напрямом діяльності державних і недержавних інституцій щодо забезпечення інформаційного суверенітету, формування передумов та гарантій реалізації інформаційних прав і свобод людини. Здійснення функцій відбуваються в процесі *функціонування* – дії системи в часі, але дане функціонування має носити цілеспрямований та упорядковувачий характер на суспільні відносини, тобто має бути здійснене *управління* – приведення системи в стан рівноваги або досягнення мети, у відповідність з об'єктивними закономірностями та тенденціями, що діють у даному середовищі [20, с. 25].

Зважаючи на багатофункціональність систем ДПП, важливим етапом на шляху її ефективного функціонування виступає *інтеграція* – процес і механізм об'єднання і пов'язності елементів; характеризується інтегративністю, системостворюючими змінними, чинниками, зв'язками і т.д. Під час входження до глобального інформаційного суспільства, спроби нав'язати і сформувати універсальні ідентичності як концепція космополітизму в різних просторах важливою ознакою ДПП виступає *адаптація* – рівень пристосування системи до навколишнього інформаційного, політичного, правового, безпекового та іншого середовища без втрати власної ідентичності (загальнонаціональної, інформаційної).

За умови слабкості та непродуманості інформаційної політики, відсутності або непослідовності вжиття дієвих заходів з формування та розвитку ДПП відбувається *деградація* – погіршення характеристик системи, аж до її *руйнування* – приведення до нерегульованості, підвищення ентропійності аж до досягнення хаосу. Причинами деградації системи можуть бути *зростання* – неконтрольоване збільшення кількісних характеристик системи, які експоненційно зменшують якість даної системи. Наприклад, в Україні існує значна кількість нормативних актів, що регулюють суспільні відносини в інформаційній сфері – понад 4000, натомість рівень реалізації інформаційних прав, ефективність функціонування системи ДПП є гранично низькою. Чим більше ухвалюватиметься нормативних актів в Україні, тим дедалі збільшуватиметься рівень правової ентропії і, відповідно, зростатиме швидкість наближення до ентропії та хаосу даної системи.

Одним із чинників деградації системи може бути агресія – придушення деяких характеристик системи в цілях її знищення, руйнування або насильницької інтеграції. Наслідком такої інтеграції може бути *поглинання* – насильницька інтеграція однієї інформаційної системи іншою.

8. Категорії, що характеризують відображення ДПП як системи.

ДПП виробляє, продукує *інформацію* – відомості, знання спостерігача про систему, віддзеркалення міри її різноманітності. За таких умов, а також інформації про навколишнє середовище, власні ресурси, співвідношення бажаної мети і реальних

можливостей з її досягнення формується *модель ДПП як системи* – об'єкт, який може замінити її в дослідницькому або практичному процесі, а отримані результати можуть бути екстрапольовані на саму систему. Прикладом застосування методів моделювання слугують проведення кібернавчань з протидії кіберзагрозам в інформаційному середовищі. Одним із технологічних етапів конструювання такої системи виступає її *проект* – модель ДПП як засіб конструювання більш досконалої системи.

9. Державна інформаційна політика характеризується різноманітними ефектами; найбільш важливими **категоріями, що характеризують ефекти системності** ДПП, виступають:

в умовах перманентного впливу дестабілізуючих чинників важливим ефектом виступає *ефект цілісності* – здатність ДПП як системи зберігати суттєво важливі характеристики свого функціонування та успішного розвитку за умови дії чинників різної природи. На шляху розвитку важливим ефектом виступає *адаптивність* – властивість системи зберігати свою ідентичність в умовах мінливості зовнішнього середовища. Адаптивність тісно пов'язана із *інтеграційним ефектом* – появою нових якостей, властивих системі як цілому. Наслідки даного ефекту можуть мати наслідком появу ефектів *емерджентності* – наявність у системи таких властивостей, яких немає у її окремих елементів, а також *синергетичності* – ефект множення результату функціонування системи, який перевищує суму результатів функціонування її окремих складових.

Висновки.

Таким чином, в якості **висновку** стосовно застосування системного підходу можна відзначити, що системний підхід має претендувати на потужний методологічний науковий напрям, в рамках якого знаходить своє пояснення формування, реалізації та корегування державної інформаційної політики. На мій погляд, мають тривати спроби сформулювати *метатеорію* – теорію, що аналізує структури, методи, властивості і способи побудови наукових теорій в якій-небудь визначеній галузі наукового знання; вона має виступати формою організації наукового знання.

На жаль, нині реальний розвиток системного підходу **не призвів до його концептуалізації і уконституювання** у вигляді жорстко обкресленого наукового напрямку, із строго певною системою понять, процедур і методів дослідження. У свою чергу, це спричинило неможливість його операціоналізації в галузевих дослідженнях, у тому числі і щодо формування моделі системи державної інформаційної політики.

Таке наукове безпліддя системного підходу також виразилося і у тому, що фактично його застосування лише фрагментарно і більшою мірою декларативно відбувається в рамках його як одного із методів, окреслених в інших моїх публікаціях.

Системний же підхід, претендуючи на універсальність особливого роду, на відміну від *кібернетики*, в надрах якої поняття системи також відіграє визначальну роль, натомість головним предметом системного розгляду вважаються *зв'язки і процеси* управління, ототожнює системність об'єкта вивчення із його цілісності, незалежно від того. Важливим акцентом, на який я хотіла звернути увагу, є той, що системний підхід сам по собі як такий не дає рішення проблеми безпосередньо, а виступає знаряддям нової постановки проблеми.

Список літератури:

1. Арістова І. В. Державна інформаційна політика: організаційно-правові аспекти : монографія / І. В. Арістова ; за заг. ред. О. М. Бандурки. – Х. : Ун-т внутрішніх справ, 2000. – 368 с.
2. Бачило И. Л. Информационное право : учебник / И. Л. Бачило. – М. : Издательство Юрайт ; ИД Юрайт, 2010. – 454 с.
3. Гурковський В. І. Організаційно-правові питання взаємодії органів державної влади у сфері національної інформаційної безпеки : дис. на здобуття наук. ступеня к.ю.н. : спец. 25.00.02 «Механізми державного управління» / В. І. Гурковський ; Національна академія державного управління при Президентові України. – К., 2004. – 225 с.
4. Копылов В. А. Информационное право : учебник / В. А. Копылов. – М. : Юристъ, 2005. – 512 с.
5. Кормич Б. А. Інформаційне право : підручник / Ю. А. Кормич. – Х. : БУРУН і К., 2011. – 334 с.
6. Марущак А. І. Інформаційне право: регулювання інформаційної діяльності : навч. посіб. / А. І. Марущак. – К. : Видавничий дім «Скіф», КНТ, 2008. – 344 с.
7. Основы інформаційного права України : навч. посіб. / [Цимбалюк В.С., Гавловський В.Д., Гриценко В.В. та ін.] ; за ред. Швеця М. Я., Калужного Р. А., Мельника П. В. – К. : Знання, 2004. – 274 с.
8. Степанов В. Ю. Теоретико-методологічні засади формування та реалізації державної інформаційної політики : дис. на здобуття наук. ступеня доктора наук з державного управління : спец. 25.00.02 «Механізми державного управління» / Віктор Юрійович Степанов. – 454 с.
9. Цимбалюк В. С. Інформаційне право: концептуальні положення до кодифікації інформаційного законодавства / В. С. Цимбалюк. – К. : «Освіта України», 2011. – 426 с.
10. Ліпкан В. А., Дімчогло М. І. Консолідація інформаційного законодавства України : монографія / В. А. Ліпкан, М. І. Дімчогло ; за заг. ред. В. А. Ліпкана. – К. : ФОП О.С. Ліпкан, 2014. – 416 с.
11. Новицький А. М. Правове регулювання інституціоналізації інформаційного суспільства в Україні : монографія / А. М. Новицький. – Ірпінь : НУ ДПС України, 2011. – 444 с.
12. Цимбалюк В. С. Кодифікація інформаційного законодавства України : дис. на здобуття наук. ступеня д.ю.н. : спец. 12.00.07 «Адміністративне право і процес ; фінансове право ; інформаційне право» / В. С. Цимбалюк ; Національний університет «Юридична академія України імені Ярослава Мудрого» Міністерства освіти і науки України. – Харків, 2013. – 435 с.
13. Ганьба Б. П. Системний підхід та його застосування в дослідженні України як демократичної, соціальної, правової держави : дис. на здобуття наук. ступеня к.ю.н. : спец. 12.00.01 «Теорія та історія держави і права ; історія політичних і правових вчень» / Б. П. Ганьба ; Національний університет внутрішніх справ МВС України. – Х., 2001. – 172 с.
14. Ганьба Б. П. Системний підхід та його застосування в дослідженні України як демократичної, соціальної, правової держави : автореф. дис. на здобуття наук. ступеня к.ю.н. : спец. 12.00.01 «Теорія та історія держави і права ; історія політичних і правових вчень» / Б.П. Ганьба ; Національний університет внутрішніх справ МВС України. – Х., 2001. – 19 с.
15. Сурмин Ю. П. Теория систем и системный анализ : учеб. пособие / Ю. П. Сурмин. – К. : МАУП, 2003. – 368 с.
16. Теорія управління в органах внутрішніх справ : навчальний посібник / за ред. В. А. Ліпкана. – К. : КНТ, 2007. – 884 с.
17. Парсонс Т. Система современных обществ / Т. Парсонс. – М. : Аспект-Пресс, 1997. – 564 с.
18. Оніщенко Н. М. Правова система: проблеми теорії : монографія / Н. М. Оніщенко. – К. : Ін-т держави і права ім. В. М.Корецького НАН України, 2002. – 352 с.
19. Оніщенко Н. М. Теоретико-методологічні засади формування та розвитку правової системи : автореф. дис. на здобуття наук. ступеня д.ю.н. : спец. 12.00.01 «Теорія та історія держави і права ; історія політичних і правових вчень» / Н. М. Оніщенко ; Ін-т держави і права ім. В.М. Корецького НАН України. – К., 2002. – 32 с.
20. Новик И. Б. Кибернетика. Философские и социологические проблемы / И. Б. Новик. – М. : Госполитиздат, 1963. – 207 с.

Сопилко И. М. Системный подход к государственной информационной политике Украины / И. М. Сопилко // Ученые записки Таврического национального университета имени В. И. Вернадского. Серия: Юридические науки. – 2014. – Т. 27 (66). № 1. – С. 129-137.

В работе исследуются особенности применения системного подхода к изучению государственной информационной политики. Обосновывается необходимость понимания концепта государственной ин-

формационной политики с позиций философской гносеологии, в частности системного подхода. Подчеркивается, что проблема неэффективности государственной информационной политики коренится именно в методологической плоскости: отсутствуют системные принципы государственной политики в целом, и принципы государственной информационной политики в частности. Соответственно, отсутствуют научно обоснованные и разработанные в соответствии с различными жизненно важными национальными интересами направления адекватной государственной информационной политики. Законодательство в данной сфере является фрагментарным, несистематизированным, не объединённым единым руководящим замыслом – построением соборной, процветающей, независимой, информационно развитой Украины, в которой бы эффективно функционировали институты как информационного, так и гражданского общества, был высокий уровень информационного взаимодействия через организацию информационной функции государства.

Поэтому автор подчёркивает, что именно системный подход претендует на мощное методологическое научное направление, в рамках которого находит свое объяснение формирование, реализация и корректировка государственной информационной политики.

Ключевые слова: государственная информационная политика, гносеология, системный подход, методология, феномен, информационно-правовой феномен, информационное пространство, информационная среда, правовое регулирование информационной политики, информация.

SYSTEMATIC APPROACH TO THE STATE INFORMATION POLICY OF UKRAINE

Sopilko I. M.

National Aviation University, Kyiv, Ukraine

In the article author searched a basis to undermining of system approach to research a state information policy. Is proved than the concept of state information police have to researched due to philosophy gnoseology, such as system approach.

Systematic approach is to apply a strong methodological research area, in which is explained the formation, implementation and adjustment of state politics. Is determined that efforts to form a meta-theory should continue – a theory that examines the structure, methods, properties, and methods of constructing scientific theories in any designated branch of science, it must act as a form of scientific knowledge.

Is underlined that now the actual development of a systematic approach has not led to its conceptualization and legitimization as rigidly delineated scientific field, with well-defined system of concepts, procedures and methods. In turn, this resulted in the impossibility to operationalize sectorial studies, including on the formation model of state politics.

This scientific sterility system approach is also reflected in the fact that it actually use only fragmentary and more declarative happening within him as one of the methods outlined in my another publications.

Systemic same approach, claiming the universality of some kind, as opposed to cybernetics, which is in the bosom of the concept also plays a crucial role, while the main subject of a systematic review considered the communication and management processes, identifies systematic study of the object of his integrity, regardless of that. An important focus for which I would like to draw attention is that the systems approach itself as such does not solve the problem directly, but acts as an instrument of a new formulation of the problem.

Key words: state information policy, gnoseology, system approach, system, information-law phenomenon, information space, information sphere, information field, law regulation of information policy, information.